

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce:	Etický rozměr diskriminace a stigmatizace u lidí s psychotickým onemocněním a vliv sociální práce na jejich mírnění
Autorka práce:	Lucie Křístková
Obor studia:	Etika v sociální práci
Posudek vypracoval:	Alois Kříšťan
Datum:	květen 2018

Zvolená problematika je tématem studovaného oboru a zapadá tak do jeho profilu. V úvodu autorka uvádí vlastní motivaci ke zpracování a dále cíl, strukturu práce, hlavní zdroje. Pokud se týká cíle, autorka uvádí, že cílem je poukázat na problematiku, ale neuvádí adresáty, komu chce poukazovat? Nicméně následně formuluje cíl: zjistit, v jakých oblastech jsou lidé s psychotickým onemocněním nejčastěji diskriminováni a jak diskriminace i stigmatizace zasahují do lidských práv, v souvislosti s kvalitou života. Dalším cílem je zjistit jak může sociální práce v této oblasti prospět. Při takto formulovaném cíli očekáváme argumentaci předpokladu, že soc. práce může prospět. Pak teprve můžeme zkoumat, jak může prospět. Při uvádění struktury autorka uvádí, že v poslední kapitole představuje právní normy, dále pak uvádí, že v poslední kapitole se zabývá sociální prací – zřejmě jde o omyl, jak patrně z obsahu. Autorka dále píše, že se snažila propojit tři obory – psychiatrii, sociální práci a etiku, přičemž všechny tyto obory „by měly být protkány etikou“ – tedy patrně i etika má být protkána sama sebou? Jde ovšem o nešikovné vyjádření autorky, i z dalšího textu je patrné, že autorka má v tomto směru rezervy (zbytečné užívání ukazovacích zájmen a podobně). Také je pravděpodobné, že si v textu příliš nevěří a v odkazovaných pasážích někde (mohu doložit) zůstává věrná užitému textu natolik, že by to vyžadovalo spíše formu přímé citace.

V dalších kapitolách pak autorka z různých relevantních zdrojů uvádí poznatky o duševním zdraví, o duševních poruchách, o etice a jejím dělení, etickém kodexu. V podkapitole 3.4 o etických problémech v psychiatrii, už je zřejmé, že jde o téma zpracovávané práce. Autorka uvádí 4 takové případy, není zřejmé, jak k nim došla, zda vlastní úvahou, či tento výčet přejala. Bylo by dobré na počátku této podkapitoly uvést něco obecného, před charakteristikou uvedených 4 problematických témat. Podobně bych po těchto charakteristikách očekával nějaké shrnutí; následuje kapitola o diskriminaci, která má ovšem opět popisný charakter. Poslední podkapitola této kapitoly má název „etický rozměr“ - autorka v ní uvádí řadu situací, kdy se sociální pracovník musí nějak rozhodovat, uvádí úskalí jednotlivých řešení, ty jsou ovšem argumentovány spíše pragmaticky, argumentace z oblasti etických teorií příliš nenachází. Jakoby autorčino pojetí etiky zahrnovalo především oblast práv, zákonů, norem. V této podkapitole si autorka nakonec klade určité otázky, které se dotýkají etiky, hodnot, ale blíže je nepromýšlí.

V poslední páté kapitole se autorka snaží ukázat, jak v pojednávané problematice může pomoci obor sociální práce. Když se zpočátku snaží popsat sociální práci (je to nutné?) pak uvádí, že posláním soc. práce je poskytování sociálních služeb. To je sice pravda (byť by lépe znělo „zprostředkování“), ale není to rozhodně celé posláním; autorka zapomíná na celou činnost vyplývající z „reformního paradigmatu“ čili posláním soc. práce je snaha o zlepšení poměrů ve společnosti - legislativně, aktivisticky či jinak. To se pak ale objevuje trochu zahrnutě v dalším textu a explicitně v citaci Etického kodexu. Kapitola je pak zakončena podkapitolou o etickém kodexu, uvádí jeho pasáže, které se dané problematice týkají, bylo by

jistě užitečné, kdyby vzhledem k tématu práce byly uvedeny etické teorie či hodnoty, ze kterých dané normy vychází.

Práce doplněna dvěma nečíslovanými kapitolami – diskuse a závěr. V kapitole „diskuse“ uvádí z literatury údaje, které se týkají pojednávané problematiky, kladu si otázku, proč je autorka neuvádí na patřičném místě v textu.

Ad odkazování a zdroje :

Seznam literatury je řazen abecedně do položky 36; pravidlo řazení položek 37-47 mi uniká.

Autorka uvádí zdroj „Zákony pro lidi“ – to je ale dle mého soudu elektronická knihovna vydaných legislativních textů, která umožňuje dobrou orientaci v nich. To není zdroj, ale pořadač právě těch zdrojů, za užitečné bych považoval odkaz na konkrétní zákon.

Problematické se mi jeví i užití zdrojů – např. Banks – z ní je odkaz na jednu větu, je otázka, zda danou myšlenku bychom nenalezli i v českých zdrojích – přičemž Banks by mohla být inspirativnější jinak.

Myslím, že velkým omylem způsobeným nepozorností autorky je dvojitý způsob odkazů – i když je obojí možný, autorka užívá do str. 67 odkazování pod čarou, od strany 67 zčista jasná v textu.

Autorka v textu velmi často v poznámce pod čarou uvádí slovo „Vlastní“ – patrně jde opět o mylné chápání odkazovacího aparátu. Nejasné je užívání zkratky „srov.“ (např. pozn. 219,220)

Celkově je z práce patrné, že autorka se snažila o hodně komplexní pohled na problematiku, že se snažila přečíst potřebné údaje z relevantní literatury, doplnit uvedené příklady z vlastní praxe. Práce nicméně z mého pohledu má dvě velké rezervy – promyšlení a uspořádání shromážděných výpisků do jasnější struktury. Je otázkou nakolik jsou všechny uváděné údaje potřebné k dosažení cíle práce (mám na mysli například dělení etiky, úvahy o etickém problému a dilematu). Druhou značnou rezervou je vlastní „řemeslo“ zpracovávání kvalifikačních prací.

I přes uvedené nedostatky doporučuji práci k obhajobě, navrhuji hraničně hodnocení dobře.

Praha, květen 2018,

Alois Kříšťan